

Свінціцький В.В.

заступник начальника навчального центру
підготовки працівників ОВС
ГУ МВС України в м.Києві

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО КОМПЕТЕНЦІЇ ОВС

Порушення правил дозвільної системи є різновидом адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління, як систему відносин, які забезпечують нормальне функціонування державних органів, а також порушують встановлений порядок продажу, обміну, перевезення, використання предметів та матеріалів відносно яких встановлений окремий порядок користування. Адміністративні проступки в сфері здійснення дозвільної системи також посягають на нормальну діяльність державних органів, а саме – органів внутрішніх справ, завдаючи шкоди відносинам, які забезпечують правильне функціонування дозвільної системи.

До адміністративних проступків в сфері здійснення дозвільної системи належать:

1) порушення громадянами порядку придбання, зберігання, передачі іншим особам або продажу вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї (стаття 190 КУпАП);

2) порушення громадянами правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів (стаття 191 КУпАП);

3) порушення громадянами строків реєстрації (перереєстрації) вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і правил взяття її на облік (стаття 192 КУпАП);

4) ухилення від реалізації вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів (стаття 193 КУпАП);

5) порушення працівниками торговельних підприємств (організацій) порядку продажу вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів (стаття 194 КУпАП);

6) порушення працівниками підприємств, установ, організацій правил зберігання або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів (стаття 195 КУпАП);

7) порушення порядку розробки, виготовлення, реалізації спеціальних засобів самооборони (стаття 195¹ КУпАП);

8) порушення порядку придбання, зберігання, реєстрації або обліку газових пістолетів і револьверів та патронів до них (стаття 195² КУпАП);

9) порушення правил застосування спеціальних засобів самооборони і порушення порядку виробництва, придбання, зберігання чи продажу електрошокових пристроїв і спеціальних засобів, що застосовуються правоохоронними органами (статті 195³, 195⁴ КУпАП).

В більшості випадків об'єктом правопорушень у сфері здійснення дозвільної системи є суспільні відносини, які виникають в процесі обігу об'єктів дозвільної системи і охороняються нормами адміністративного права.

Наведемо характеристику основних правопорушень у сфері дозвільної системи.

Порушення громадянами порядку придбання, зберігання, передачі іншим особам або продажу вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї. Об'єктом цього правопорушення є суспільні відносини у сфері державного контролю за придбанням, зберіганням, передачею іншим особам або продажем вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду без дозволу органів внутрішніх справ.

Об'єктивна сторона правопорушення полягає у придбанні, зберіганні, передачі іншим особам або продажу громадянами зброї, що становить об'єкт цього правопорушення. Здійснюючи дозвільну систему, органи внутрішніх справ відповідно до законодавства України видають міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, підприємствам, установам, організаціям, господарським об'єднанням дозволи на придбання, зберігання, перевезення й використання вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї; на відкриття та функціонування складів вибухових матеріалів, сховищ і баз, де вони зберігаються піротехнічних майстерень, пунктів вивчення матеріальної частини зброї, правил поводження з нею та її застосування; громадянам - дозволи на придбання, зберігання й носіння вогнепальної мисливської, холодної зброї, пневматичної зброї.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини як у формі умислу, так і у формі необережності.

Порушення громадянами правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів.

Об'єктивна сторона правопорушення полягає у порушенні правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини як у формі умислу, так і у формі необережності. Суб'єктами правопорушення є громадяни, які мають дозвіл органів внутрішніх справ на зберігання зазначеної зброї.

Порушення громадянами строків реєстрації (перереєстрації) вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і правил взяття її на облік.

Об'єктивна сторона правопорушення полягає у порушенні громадянами встановлених строків реєстрації (перереєстрації) зброї.

Відповідно до наказу МВС України "Про затвердження інструкції "Про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв

вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї та вибухових матеріалів" від 21.08.1998 р. № 622, придбана громадянами гладкоствольна, нарізна, комбінована мисливська вогнепальна, пневматична та холодна зброя протягом десяти днів з дня придбання має бути зареєстрована в органах внутрішніх справ за місцем проживання власника з одержанням дозволу на її зберігання, носіння. Мисливські ножі придбаються громадянами з дозволу органу внутрішніх справ на право зберігання і носіння мисливської вогнепальної зброї, а також арбалетів, що використовуються громадянами виключно для полювання.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини як у формі умислу, так і у формі необережності. Суб'єктом правопорушення може бути особа, якій виповнилося 18 років.

Порушення працівниками підприємств, установ, організацій правил зберігання або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів. Об'єктивна сторона правопорушення полягає у порушенні правил зберігання або перевезення вогнепальної чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів працівниками підприємств, установ, організацій, відповідальними за їх охорону, а також використанні ними зазначеної зброї і бойових припасів не за призначенням. Ці правила затверджені наказом МВС України № 622-1998.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини як у формі умислу, так і у формі необережності. Суб'єктами правопорушення можуть бути працівники підприємств, установ та організацій, на яких покладено відповідальність за зберігання або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів.

Порушення порядку розробки, виготовлення, реалізації спеціальних засобів самооборони. Вимоги щодо дотримання порядку розробки, виготовлення, реалізації спеціальних засобів самооборони викладені в Положенні про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1993 № 706, «Проведення господарської діяльності з виробництва спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продажу» затвердженими Наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства внутрішніх справ від 04.04.2001 № 53/213. Виготовлення та реалізація (продаж) спеціальних засобів самооборони здійснюється на підставі спеціального дозволу - ліцензії, виданої у встановленому порядку на кожен вид засобів самооборони.

Спеціальні засоби самооборони повинні бути сертифіковані у встановленому законом порядку.

Об'єктивна сторона цього правопорушення може виражатися як в діях, пов'язаних з неналежним виконанням встановлених правил, так і у бездіяльності, яка полягає у невиконанні встановлених вимог. Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини у формі умислу.